

A Tanács cseh elnöksége, quo vadis digitális kodifikáció?

Az Európai Parlament július 5-én aláírta a digitális piacokról (DMA) és a digitális szolgáltatásokról (DSA) szóló jogszabálytervezeteket, miután tavasszal előzetes politikai megállapodásra jutott a Tanáccsal mindkét előterjesztés tekintetében. A cseh elnökség digitális törekvéseit mutatjuk be, kiemelt figyelemmel a jogszabályalkotásra, valamint arra, hogyan szövi át az elnökség által fontosnak vélt területeket a technológia.

Korábbi elemzésünkben a július 1-jétől december 31-ig, az Európai Unió Tanácsának elnökségét ellátó tagállam, Csehország prioritásait már bemutattuk,¹ amelynek nyomán most feltárjuk, hogy mi várható Európa digitális évtizedében a következő fél évben, és milyen hatással lehet a francia–cseh–svéd elnökségi trió a digitális fellendülésre.²

Megállapítható, hogy a francia,³ valamint az azt megelőző szlovén⁴ elnökség programjában erőteljesebben jelentek meg a digitális törekvések, mint jelenleg a cseh elnökségében. A cseh európai parlamenti képviselők sem helyezték előtérbe azokat, egyedül Radka Maxová szocialista képviselő hívta fel a figyelmet arra, hogy „a cseh elnökségnek az EU ellenálló képességének fokozására kell törekednie, biztosítva, hogy a digitális és a zöld átmenet társadalmilag igazságos módon menjen végbe”.⁵ A cseh elnökség mottója a közös szabadság, felelősség, biztonság és jólét megerősítése; programjában öt kiemelt területre összpontosít: a háború és a pandémia okozta válságokból való újjáépítésre, az energiabiztonságra, a védelmi kapacitás növelésére, a gazdaság és a demokrácia rezilienciájára. Az elnökségi program kitér arra, hogy a zöld és digitális átállás támogatása valamennyi kiemelt területen történő előrelépés szempontjából kritikus, a digitális fejlődés a jelenlegi humanitárius, biztonsági, gazdasági és energiaválság elleni rezilienciaépítés szempontjából elengedhetetlen. Európa iparának technológiai fejlesztése az unió stratégiaautonómia-építésének egyik

¹ TÁRNOK 2022.

² Az Európai Unió Tanácsa 2016.

³ PATÓ 2022.

⁴ PATÓ 2021a.

⁵ Európai Parlament 2022.

pillére, amellyel összhangban a körforgásos gazdaság ösztönzése tudja csökkenteni a nagyhatalmaktól való függőséget. A digitális készségfejlesztés fontossága továbbra is előtérben marad, amely globális versenyképességi tényező, és a régiók közötti digitális szakadékok csökkentésében is kulcsszerepet játszik, amit a befektetési politikában, az uniós források, a kohéziós politika révén már az elmúlt két évben is érzékelhattünk. A belső piac erősítése is szuverenitási tényező, amelyen belül a digitális gazdaság fejlődését és biztonságos környezetének megteremtését hivatottak szolgálni a jelenleg elfogadás alatt álló uniós jogszabályok, illetve előbbi tekintetében a pályázati források rendszere.

A digitális belső piac minőségi mélyítésére a cseh elnökség zászlajára tűzte egy megbízható páneurópai elektronikus személyazonosításra szolgáló eszköz, az Európai Digitális Személyazonosítási Tárca (amely továbbfejlesztése mindannak, amit az E-ID⁶ jogszabálytervezetben láthattunk),⁷ valamint a hatékony és méltányos adatpiac megvalósítását. Az európai értékek és jogok garantálásának továbbra is ugyanolyan erősnek kell lennie a személyes térben, mint a digitálisban, amihez az Európai Unió – a korábbi nyilatkozatainak megfelelően – hű maradna a cseh elnökség idején is, főként a globális standardok kidolgozásával, amelyek alapja az emberközpontúság. Az elnökségi prioritásokból kitűnik, hogy az unió továbbra is első helyen látja magát a mesterséges intelligencia és általában a digitális világ szabályozása tekintetében a globális játéktéren, így Csehország a transzparencia növelését is megcélozza a kriptovaluták világában, a visszaélések csökkentésére.

Az elnökség, noha nem kiemelten foglalkozik a digitalizáció kérdésével, ez mégsem róható fel neki, hiszen egy előre nem tervezett nemzetközi biztonságpolitikai helyzetben kell reagálnia a kihívásokra. A technológiai fejlődés természetesen nem rekedt teljesen kívül az elnökség munkáján, hiszen valamennyi kiemelt területet átsző, ráadásul a kodifikációs folyamatokban is előrelépést tapasztalunk, hiszen a közeljövőben várhatóan formálisan is elfogadják a digitális szolgáltatásokról és a digitális piacokról szóló jogszabálytervezet (DSA és DMA). A két normaszöveget egy időben terjesztette elő az Európai Bizottság 2020. december 15-én,⁸ azóta folytak az egyeztetések 2022. július 5-éig, amikor az Európai Parlament aláírta a két előterjesztést. A következőkben a Tanácson a sor, hogy döntsön a jogszabálytervezetek elfogadásáról, ami felől bizakodóak lehetünk, hiszen az Európai Parlament és a Tanács 2022. március 24-én előzetes

⁶ Európai Bizottság [é. n.].

⁷ PATÓ 2021b.

⁸ Európai Bizottság 2020.

politikai megállapodásra jutott a digitális piacokról szóló törvénytervezetről, április 23-án pedig a digitális szolgáltatásokról szóló előterjesztésről. A cseh elnökség tehát úgy indul, hogy a korunkat két igen meghatározó jogszabályt írhat alá, amelyek várhatóan 2023-tól lesznek alkalmazhatók. A jogszabályok végrehajtására Thierry Breton bejelentette, hogy a belső szakértelem növelésére lesz szüksége a Bizottságnak, így digitális területen létszámnövekedés és erőforrás-átcsoportosítás várható a felelős főigazgatóságon.

2022. július 11.

Felhasznált irodalom

- Az Európai Unió Tanácsa (2016): A Tanács 2016/1316 számú határozata a Tanács elnökségének gyakorlásáról szóló európai tanácsi határozat végrehajtási rendelkezéseinek megállapításáról és a Tanács előkészítő szerveinek elnöki tisztségéről szóló 2009/908/EU határozat módosításáról. Online: www.consilium.europa.eu/media/56627/presidencies-until-2030.pdf
- Európai Bizottság [é. n.]: *Electronic Identification*. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/electronic-identification>
- Európai Bizottság (2020): *Europe Fit for the Digital Age: Commission Proposes New Rules for Digital Platforms*. Online: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2347
- Európai Parlament (2022): *Mit várnak a cseh EP-képviselők hazájuk soros elnökségétől?* Online: www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/eu-affairs/20220624STO33808/mit-varnak-a-cseh-ep-kepviselok-hazajuk-soros-elnoksegetol
- PATÓ, Viktória Lilla (2021a): *How EU Council Pandemic-Trio-Presidency Fosters Artificial Intelligence*. *Ludovika.hu*, 2021. június 1. Online: www.ludovika.hu/en/blogs/the-daily-european/2021/06/01/how-eu-council-pandemic-trio-presidency-fosters-artificial-intelligence/
- PATÓ Viktória Lilla (2021b): *Európai Digitális Identitás*. *Ludovika.hu*, 2021. október 4. Online: www.ludovika.hu/blogok/ot-perc-europa-blog/2021/10/04/europai-digitalis-identitas/
- PATÓ Viktória Lilla (2022): *A francia elnökség digitális prioritásai*. *Ludovika.hu*, 2022. január 14. Online: www.ludovika.hu/blogok/ot-perc-europa-blog/2022/01/14/a-francia-elnokseg-digitalis-prioritasai/
- TÁRNOK Balázs (2022): *Mit várhatunk a cseh uniós elnökségtől?* *Ludovika.hu*, 2022. július 1. Online: www.ludovika.hu/blogok/ot-perc-europa-blog/2022/07/01/mit-varhatunk-a-cseh-unios-elnoksegtol/